

*Юркова Оксана,
учитель української мови та літератури
загальноосвітньої школи I-III ступенів № 6
Горішньоплавнівської міської ради
Кременчуцького району
Полтавської області,
oksankaurkova@gmail.com*

СУЧАСНИЙ ПІДХІД ПРИ ВИВЧЕННІ ТВОРЧОСТІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Читаючи біографічні нариси, складені ще за часів «совка», ми уявляли Тараса Григоровича Шевченка таким собі правильним ідолом. Для створення його портрета обов'язково використовували слова: великий поет, світоч української літератури, борець з кріпацтвом, пророк тощо. Усе це правильно, але здебільшого за цими словами ми не бачили Шевченка як людину з усіма його маленькими радощами, необачними вчинками, улюбленими звичками, пристрастями, помилками та вадами. Як розповісти про Тараса Григоровича так, щоб здобувачам освіти захотілося відкрити «Кобзар» самостійно, а не під примусом учителя? І саме сьогодні перед викладачами літератури постає ряд питань щодо особливостей інтерпретації його творів, осучаснення подачі біографічного матеріалу про письменника та обов'язково проводити паралелі з теперішніми подіями.

Не секрет, що молодь активно користується соціальними мережами, тому варто під час уроків використовувати відео з соцмереж, які допоможуть дітям усвідомити значення Кобзаря. Наприклад, репортаж про розстріляні російськими загарбниками погруддя Тарасу Шевченку в селі Мартинівка Чернігівської області та селищі Бородянка на Київщині, демонтаж пам'ятника в Мелітополі тощо. Думаю, що це може бути поштовхом, щоби пробудити бажання зацікавитися творчістю письменника.

Під час вивчення біографії митця використовую метод сторітелінгу – подавати розповідь у вигляді історій успіху: був кріпаком, а став усвесвітньо

відомим поетом. Зараз діти можуть створити сторінки в соцмережах від імені Тараса Григоровича, аналізуючи, з ким би йому було цікаво спілкуватися, а кого б видалив із друзів.

Пропоную учням розглянути картини із виставки «Квантовий Шевченко» О. Грехова (хоча до картин існують різні думки, і не дуже позитивні). Художник стверджує, що цим проєктом він хотів донести, що Шевченко «був не старим з вічно сумним поглядом, він був прогресивною людиною для свого часу і так само, як зараз ми, ходив на «вечірки», веселився і сміявся».

Популярними серед учнівської молоді є творчі проєкти. Їх теж можна «осучаснити»: створення коміксів, подкастів, мемів, відео в ТікТок, зашифрувати назви (рядочки творів) мовою емодзі тощо. Багато здобувачів освіти грають на різних музичних інструментах, тому їм буде цікаво створити кавер-версію на поезію, яка найбільше сподобалася.

Здобувачі освіти із задоволенням використовують ШІ при підготовці до занять, тому можна порадити їм «попросити» його написати вірш у стилі Шевченка. Потім вони можуть разом проаналізувати, чим унікальна творчість письменника, що її вирізняє тощо. Можна використовувати Шевченкобот. Як йдеться в описі бота, це спільний проєкт до Дня Незалежності України від інтернет-журналу Platfor.ma та агентства з розробки чат-ботів U!Bots. «Бот Тараса Григоровича – некомерційний проєкт, ми інвестували в нього свій час і розум, а отримати хочемо лише ваш гарний настрій та новий погляд на класику», – пише Platfor.ma.

Сучасні здобувачі освіти живуть в умовах неупинного розвитку технологій та глобалізації, шукають у Шевченкові не тільки символ минулого, але й ознаку збереження національної ідентичності. Його погляди на соціальну справедливість, героїзм переносяться в сучасний контекст, стаючи провідником для тих, хто прагне змінити світ навколо себе. Сучасне осмислення творчості Кобзаря передбачає його вічну актуальність та важливість для формування культурного обличчя сучасної України.

Тарас Григорович Шевченко – не просто великий поет минулого, але й велична постать, яка вказує шлях до гідності, любові до рідної землі та віри в краще майбутнє!

ЛІТЕРАТУРА

1. Демків В.Г. Тарас Шевченко як співець-просвітник українського народу. Тарас Шевченко і сучасна національна освіта: матеріали Міжнар. наук.-практ. [м. Тернопіль, 5-6 берез. 2014 р.] / редкол.: Г. Балл, А. Бичко, І. Бичко [та ін.]; гол. ред. А. Фурман. Тернопіль: Економічна думка ТНЕУ. 2014. С. 131-132.

2. Кіхмет Н. Мандрівка Тарасовими шляхами [Електронний ресурс] / Назим Кіхмет. URL: http://biblioshelest.blogspot.com/2014/03/blog-post_154.html.

3. Ревасевич, І. С. Психологічне осмислення внутрішнього світу творчої особистості у літературній спадщині Тараса Шевченка. Тарас Шевченко і сучасна національна освіта : матеріали Міжнар. наук.-практ. [м. Тернопіль, 5-6 берез. 2014 р.] / редкол.: Г. Балл, А. Бичко, І. Бичко [та ін.]; гол. ред. А. Фурман. Тернопіль: Економічна думка ТНЕУ, 2014. С. 142-143.

4. https://znayshov.com/News/Details/vid_patetychnoho_kobzaria_do_druzhnoho_she Yak provesty ne nudnyi urok pro tarasa shevchenka

*Юстенюк Олена,
вчитель початкових класів,
Гімназія Лесі Українки №117,
olena777dobro@gmail.com*

ВЕЛИЧНЕ СЛОВО КОБЗАРЯ У СТАНОВЛЕННІ ОСОБИСТОСТІ МОЛОДШОГО ШКОЛЯРА

Дитячі роки відіграють вирішальну роль у формуванні особистості, цінностей та світогляду людини. Література, з її багатими історіями та моральними уроками, слугує потужним інструментом у цьому процесі розвитку. «Кобзар» Тараса Шевченка, наріжний камінь української літератури, втілює теми свободи, справедливості та людської гідності, які глибоко